

**KIBRIS AYDIN
ÜNİVERSİTESİ**

İNGİLİZCE HAZIRLIK OKULU ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER İÇİN YAPAY ZEKÂ (AI) POLİTİKASI

Giriş

Kıbrıs Aydın Üniversitesi İngilizce Hazırlık Okulu, Üretken Yapay Zekâ (Gen AI) araçlarının eğitimde dönüştürücü bir potansiyele sahip olduğunu kabul etmekle birlikte, bu araçların sorumlu ve etik bir şekilde kullanılmasının önemini de benimsemektedir. Bu politika belgesi, İngilizce Hazırlık Okulu (EPS) akademik personeli ve öğrencileri tarafından Üretken Yapay Zekâ araçlarının kullanımına rehberlik etmeyi amaçlamakta; yenilikçiliği akademik dürüstlük ve etik ilkelerle dengeli bir şekilde desteklemeyi hedeflemektedir. Ülkemizde yapay zekâ kullanımını doğrudan düzenleyen özel bir yasal mevzuat henüz bulunmamakla birlikte, bu politika yapay zekâ kullanımına ilişkin mevcut hukuki çerçeveler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu çerçeveler arasında, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yayımlanan 'Yükseköğretim Kurumlarında Bilimsel Araştırma ve Yayın Süreçlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Etik Rehber'' kapsamında belirtilen ilke ve esaslar da yer almaktadır. Söz konusu hukuki çerçeveler, bunlarla sınırlı olmamak üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ve Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi gibi ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır.

Bu politika ayrıca aşağıdaki ulusal çerçeve doğrultusunda hazırlanmıştır:

- Cumhurbaşkanlığı 2021/18 sayılı Genelgesi (Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025)

Üretken Yapay Zekânın (Gen AI) Tanımı

Üretken Yapay Zekâ (Gen AI), mevcut verilerdeki örüntüleri ve yapıları öğrenerek metin, görsel, ses, kod vb. yeni içerikler üretebilen yapay zekâ algoritmaları sınıfını ifade eder. Gen AI araçlarına ChatGPT, Bard, DALL-E, DeepSeek ve çeşitli kod üretim platformları örnek olarak verilebilir; ancak bunlarla sınırlı değildir. Bu tanım, Üretken Yapay Zekâ teknolojilerindeki gelişmeleri yansıtacak şekilde belirli aralıklarla gözden geçirilecek ve güncellenecektir.

Yol Gösterici İlkeler

İngilizce Hazırlık Okulu'nun (EPS) Üretken Yapay Zekâ (Gen AI) kullanımına yönelik yaklaşımı aşağıdaki ilkelere dayanmaktadır:

- **Sorumlu Kullanım:** Yapay Zekâ araçları etik ilkelere uygun olarak kullanılmalı; akademik dürüstlüğü desteklemeli, öğrenmeyi geliştirmeli ve fikri mülkiyet haklarına saygı göstermelidir.
- **Şeffaflık:** Yapay Zekâ araçlarının kullanımı uygun şekilde beyan edilmeli ve yapay zekânın katkı düzeyi açıkça belirtilmelidir.
- **Eleştirel Değerlendirme:** Kullanıcılar, yapay zekâ tarafından üretilen çıktıları olası hatalar, önyargılar veya intihal riskleri açısından eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmekten sorumludur.
- **İnsan Denetimi:** Yapay Zekâ, insan zekâsının yerine geçmek için değil, onu desteklemek amacıyla kullanılmalıdır. İnsan gözetimi ve eleştirel düşünme her zaman temel unsurlardır.
- **Sürekli Öğrenme:** İngilizce Hazırlık Okulu (EPS), Üretken Yapay Zekânın (Gen AI) etik ve etkili kullanımına ilişkin sürekli diyalog ve öğrenme ortamını teşvik eder.
- **Veri Gizliliği:** Yapay zekâ ile ilgili faaliyetlerde kullanılan öğrencilere ve akademik personele ait verilerin gizliliği korunmalıdır. Veri koruma mevzuatına tam uyum sağlanması zorunludur.
- **Önyargının Azaltılması:** Yapay zekâ algoritmalarının mevcut önyargıları sürdürebileceği veya güçlendirebileceği kabul edilmelidir. Yapay zekâ çıktıları önyargıların tespit edilmesi amacıyla eleştirel olarak değerlendirilmeli ve yapay zekâ araçları eşitlik ile kapsayıcılığı destekleyecek şekilde kullanılmalıdır.
- **Fikri Mülkiyet:** Yapay zekâ tarafından üretilen içeriklerin kullanımında fikri mülkiyet haklarına saygı gösterilmelidir. Uygun atıf yapılması ve lisanslama kurallarına uyulması esastır.
- **Açıklanabilirlik:** Mümkün olduğu durumlarda, yapay zekâ destekli kararlar açıklanabilir nitelikte olmalıdır. Bu yaklaşım güveni ve anlayışı artırır.
- **Erişilebilirlik:** Engelli bireyler de dâhil olmak üzere İngilizce Hazırlık Okulu (EPS) topluluğunun tüm üyelerinin yapay zekâ araçlarına ve kaynaklarına erişimini sağlamak için gerekli çaba gösterilmelidir.

Öğretim Elemanlarının Yetkisi ve Yapay Zekâ Kullanımı: Öğretim elemanları, sınıf ortamında yapay zekânın sorumlu kullanımına rehberlik etme konusunda kritik bir role sahiptir. Bu kapsamda yetki ve sorumlulukları aşağıdakileri içerir:

- **Müfredata Entegrasyon:** Yapay zekâ araçlarının öğrenme çıktılarını geliştirecek şekilde müfredata nasıl entegre edileceğini belirlemek.

- **Ölçme ve Değerlendirme Tasarımı:** Yapay zekâ araçları kullanıldığında dahi öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini ölçebilecek değerlendirme yöntemleri geliştirmek.
- **Etik Rehberlik:** Öğrencilere yapay zekânın etik kullanımına ilişkin açık yönlendirmelerde bulunmak ve yapay zekânın eğitim ile toplum üzerindeki olası etkilerine yönelik tartışmaları teşvik etmek.
- **Mesleki Gelişim:** Yapay zekâ alanındaki gelişmeler ve eğitimdeki iyi uygulamalar hakkında güncel bilgi sahibi olmak amacıyla mesleki gelişim faaliyetlerine katılma.

Öğrencilerin Öğrenme Sürecinde Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Yetki ve Sorumlulukları

Öğrenciler de yapay zekâ araçlarını öğrenme süreçlerine nasıl dâhil edeceklerine karar verme yetkisine sahiptir. Bu yetki ve sorumluluklar aşağıdakileri kapsamaktadır:

- **Eleştirel Değerlendirme:** Yapay zekâ tarafından üretilen içerikleri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirme becerisini geliştirmek ve bu içeriklerin sınırlılıklarını fark etmek.
- **Etik Kullanım:** Yapay zekâ araçlarını akademik dürüstlük ve fikri mülkiyet haklarına saygı göstererek sorumlu ve etik bir şekilde kullanmak.
- **Öz Yönelimli Öğrenme:** Yapay zekâ araçlarını bireysel öğrenme hedeflerini desteklemek ve öz yönelimli öğrenme becerilerini geliştirmek amacıyla kullanmak.
- **Geri Bildirim ve Katkı:** Öğrenme sürecinde kullanılan yapay zekâ araçları ve kaynaklarının etkililiğine ilişkin geri bildirimde bulunmak ve bunların geliştirilmesine katkı sağlamak.

Öğrenme Deneyiminde Yapay Zekâ Kullanımı

Yapay zekâ, öğrenme deneyimini çeşitli şekillerde geliştirebilir:

- **Kişiselleştirilmiş Öğrenme:** Yapay zekâ, bireysel öğrenen ihtiyaçlarına uyum sağlayarak kişiye özel öğrenme deneyimleri ve kişiselleştirilmiş geri bildirim sunabilir.
- **İçerik Oluşturma Desteği:** Yapay zekâ araçları, öğrencilerin yazılı çalışmalar, sunumlar ve diğer öğrenme materyallerini hazırlamalarına ve geliştirmelerine yardımcı olabilir.
- **Dil Gelişimi:** Yapay zekâ destekli araçlar, dil becerilerine yönelik kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlayabilir ve uygulama yapma fırsatları sunabilir.

- **Erişilebilirlik:** Yapay zekâ, metinden sese dönüştürme, çeviri ve konuşmayı metne dönüştürme gibi araçlar aracılığıyla engelli öğrenciler için erişilebilirliği artırabilir.

Bununla birlikte, yapay zekâ her zaman insan etkileşimini, eleştirel düşünmeyi ve problem çözme becerilerinin gelişimini destekleyen tamamlayıcı bir araç olarak kullanılmalı; bu unsurların yerine geçmemelidir.